

Tlačová správa, 20.8.2024, Myjava

Projekty spolupráce MAS sú premrhanou príležitosťou

Podpora vidieckej turistiky, zvýšenie atraktívnosti objektov kultúrneho a prírodného dedičstva, propagácia miestnych produktov či výmena skúseností v oblasti miestneho rozvoja. To je zameranie projektov spolupráce medzi miestnymi akčnými skupinami (MAS), na ktoré je v Programe rozvoja vidieka SR 2014 - 2022 vyčlenených 6,3 mil. eur. Dnes je viac než pravdepodobné, že z nich nebude využité ani jedno euro.

Pôdohospodárska platobná agentúra doteraz nevyhlásila ani jednu výzvu na predkladanie projektov spolupráce, hoci to plánovala už v roku 2018. Odvtedy sa termín jej vyhlásenia posúval dvanásťkrát. Podľa predsedu Národnej siete MAS SR Štefana Škultétyho ide o premrhanú príležitosť podporiť rozvoj vidieckych regiónov a zlepšiť spoluprácu nielen medzi MASkami, ale aj dotknutými obcami, podnikateľmi a občianskymi organizáciami. Ako ďalej pripomína, Národná sieť MAS SR bola aktívna pri pripomienkovaní podmienok, za ktorých mali byť projekty spolupráce predkladané a následne aj realizované. „Oproti predchádzajúcemu obdobiu sa v nich zmenilo len veľmi málo, preto je pre nás nepochopiteľné, že PPA nedokázala za 6 rokov vyhlásiť ani jednu výzvu v tejto oblasti.“ dodáva.

„V predchádzajúcom období sme mali možnosť realizovať až 5 projektov spolupráce, cez ktoré sme dostali do regiónu 200 tisíc eur. Z nich bola vybudovaná napríklad pamätná izba významného slovenského architekta Dušana Jurkoviča v Brezovej pod Bradlom či predajňa regionálnych produktov v Myjave, ktorá slúži aj ako turistická informačná kancelária. V Gazdovskom dvore v obci Turá Lúka pribudla chlebová pec a zrealizovaných bolo viacero podujatí.“ spomína Peter Nemček, odborný animátor územia MAS Kopaničiarsky región.

Do projektov spolupráce sa chcela zapojiť aj MAS Partnerstvo Muránska Planina - Čierny Hron, ktorá nemá s nimi skúsenosť z minulého obdobia. „Očakávali sme, že vďaka tejto podpore posilníme vzťahy s okolitými MAS aj s našimi zahraničnými partnermi. Počítali sme s tým už od roku 2018 a s ubiehajúcim časom sme postupne prehodnocovali naše plány. Dnes je už viac-menej nereálne, aby sme niektorý z nich stihli naplniť.“ s poľutovaním konštatuje manažér tejto MAS Igor Pašmík.

Úplne inú skúsenosť má MAS Spiš, ktorá sa zapojila do projektu nadnárodnej spolupráce s MAS z Poľska a Nemecka, a to v dobrej viere, že rovnaká výzva bude vyhlásená aj u nás. „Rezort pôdohospodárstva nás rok čo rok uistoval v tom, že k tomu dôjde, dodnes sa však nič neudialo. Výstupom spoločného projektu bola drobná infraštruktúra v zapojených MAS, vydanie CD s koledami či trojjazyčná brožúra s regionálnymi receptami. Zatiaľ, čo naši partneri mali tieto výdavky financované z projektu spolupráce, nám ich už nik nepreplatí.“ približuje Eva Demjénová, manažérka Občianskeho združenia pre rozvoj regiónu Spiš.

„Je mi to ľúto hlavne kvôli miestnym ľuďom, s ktorými sme mali naplánované zmysuplné projekty. Napríklad v našej MAS išlo o rozbehnutie organizovania gazdovských trhov, ktorými sme chceli podporiť našich poľnohospodárov a výrobcov lokálnych produktov. Teraz vyzeráme pred nimi ako klamári.“ uvádza Iveta Kostková, manažérka MAS Požitavie - Širočina.

Napriek tomu, že zo strany MAS bol počas celého obdobia deklarovaný záujem o realizáciu projektov spolupráce, zrejme k nej už nedôjde. Čas potrebný na ich predloženie, vyhodnotenie, realizáciu aj vyúčtovanie sa skrátil na minimum. Miestne akčné skupiny to považujú za zlyhanie PPA aj rezortu pôdohospodárstva ako gestora prístupu LEADER a preto odmietajú niesť zodpovednosť za nevyčerpanie týchto zdrojov.

+ foto:

- 1 - MAS Kopaničiarsky región: Pamätná izba D. S. Jurkoviča v meste Brezová pod Bradlom, 2015
- 2 - MAS Terchovská dolina: Vonkajšie fitness športovisko v obci Strečno, 2015 (autor foto: Jozef Jurík)
- 3 - MAS MALOHONT: Rozhľadňa Maginhrad nad obcou Nižný Skálnik, 2015 (autor foto: Miro Sobek)
- 4 - MAS Vršatec: Osobnosti našej histórie - na snímke jedna z piatich voskových figurín Martin Hugolín Gavlovič, 2014
- 5 - MAS Podhoran: Náučný chodník k husitským hradbám v obci Prietrž, 2013
- 6 - MAS Spiš: Kulinárska súťaž partnerov z Poľska, Slovenska a Nemecka v rámci projektu nadnárodnej spolupráce Kultúrne a športovo po regiónoch, 2021

Pozn.: Foto bez uvedenia autora - archív MAS.

Miestne akčné skupiny (skratka MAS) sú združenia samospráv, podnikateľov, občianskych organizácií a ďalších aktívnych ľudí, ktoré pôsobia vo vidieckych regiónoch po celom Slovensku. Na princípe zdolnahor podporujú miestny rozvoj v rôznych oblastiach života a do rozhodovania zapájajú všetky sektory. Prístup LEADER, ktorý miestnym akčným skupinám dáva tieto možnosti, sa v krajinách EÚ uplatňuje od roku 1991 a od roku 2007 aj na Slovensku.

Projekty spolupráce medzi MAS pomáhajú budovať miestne kapacity, rozširovať ich zručnosti a posilňovať vzťahy medzi miestnymi aktérmi prostredníctvom realizácie spoločných aktivít v rôznych oblastiach života. Môže ísť o národnú alebo nadnárodnú spoluprácu, vďaka ktorej vznikajú vo vidieckych regiónoch nové služby, drobná infraštruktúra a turistické zaujímavosti, spoločné publikácie či rôzne podujatia.

Národná sieť MAS SR vznikla v roku 2011 a v súčasnosti združuje 74 zo 107 MAS na Slovensku. Jej poslaním je podporovať zvýšenie kvality života v regiónoch a na vidieku prostredníctvom udržateľného a integrovaného miestneho rozvoja, presadzovať a propagovať dôsledné uplatňovanie princípov prístupu LEADER. Medzi hlavné úlohy, prostredníctvom ktorých toto poslanie naplňa, patrí obhajoba záujmov MAS, výmena skúseností medzi MAS, vzdelávanie a informovanie MAS. Jednou z pravidelných aktivít sú aj celoslovenské konferencie, ktoré sa ako jediné komplexne venujú téme LEADER a významu MAS na Slovensku.

Kontakty pre viac informácií:

PhDr. Štefan Škultéty, predseda NS MAS SR - 0917 641 297, predseda@sietmas.sk

Ing. Miroslava Vargová, odborná konzultantka NS MAS SR - 0903 772 453, vargova@sietmas.sk

